

ELŐSZÓ

A múlt eseményeinek, egyéneinek, közösségeinek emlékét az utókor többféleképpen őrizheti, gondozhatja. Emlékművek, emlékhelyek, tárgyak, épületek, idős növények, elnevezések mind megidézhetik a múltat.

Az emlékezésnek hosszú évszázadokra visszanyúló, gazdag hagyománya van. A családi, helyi és országos érdekelt-ségű eredményeket és szerencsétlenségeket megőrkítő emlékek jelen vannak a magán- és a közszférában is. A legtöbb emléket közterületeken találjuk: utcán, parkokban, templomkertekben, temetőben; de otthoni környezetben is találkozunk velük: bútorok, kézimunkák, edények, képek és ékszerek formájában; az értékesebbeket már múzeumi gyűjteményekben láthatjuk.

Lukács Tihanné, Déri Múzeum

Fejfa az 1800-as évekből Hajdúszoboszlóról vagy Hajdúszovátról, Déri Múzeum, Debrecen

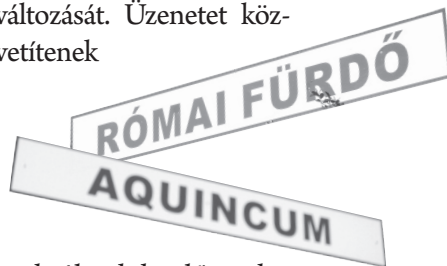

sihantfu.hu

A tárgyasult formában megjelenő emlékek társadalmi dokumentumok. A családi sírok információt adnak az egyének családi kapcsolatairól, életútjáról, néha még foglalkozásukról is, az életben elért eredményeikről, teljesítményeikről, haláluk körülményeiről.

A közterületi szobrok, emléktáblák híres emberekre, helyi és országosan jelentős eseményekre emlékeztetnek bennünket. Ezek mind rengeteg információt közvetítő, elsődleges történelmi forrásnak számítanak, miközben tükrözik felállítóik, megvalósítóik véleményét, értékrendjét.

Az emlékek nemcsak azért fontosak, mert az elmúlásról mesélnek, hanem mindazért, amit a letűnt korok életéről és különleges eseményeiről vallanak. Segítségükkel megfigyelhetjük az ízlés és a divat, a közösségi értékek, a vagyonmegoszlás és az egyéni státusz változását. Üzenetet közvetítenek

azokról, akik előttünk éltek, fájdalmuk, szomorúságuk, bűneik, reményeik és szerelmük kifejezésének visszhangjai. Bármelyik emlék – egy sír a templomkertben, egy háborús emlékmű a város terén, egy emléktábla vagy utcanévtábla a ház falán, egy gyászjelentés az újságban – izgalmas nyomozás kezdete lehet.

Ennek a könyvnek az a célja, hogy segítse a tanárokat és diákjaikat

- a különböző típusú emlékek felkutatásában,
- történetük kibontásában,
- történeti-esztétikai elemzésükben,
- dokumentálásukban, hogy a későbbi generációk számára is megőrizzük őket.

A fejezetek kérdéseket vetnek fel, feladatokat adnak, és vitát kezdeményeznek az emlékek tárgyasításáról, értékéről és jelentéséről.

KERESSÜNK EMLÉKMŰVEKET!

Minden helységben számos emlékművet találunk: utcán, természeti környezetben, múzeumokban éppúgy, mint a templomkertben vagy a temetőben. A tájat uraló hatalmas emlékművekre, híres emberekről elnevezett utcákra könnyű rátalálni, de a kevésbé jelentősök után is érdemes kutatni.

Miszné Korondy Anikó

Világháborús szobor Csillaghegyen

Használjuk fel a helybeliek tudását, kérdezzük meg a helyi könyvtárost, plébánost, tanítót, idős lakosokat, a diákokat és családjaikat!

A könyv első részében kronológiai sorrendbe szedtük az emlékműveket, de a templomokról, templomkertekről, temetőkről nem szólunk, csak a könyv második felében.